

4

Uitspraken College van Beroep voor het bedrijfsleven in de beroepszaken betreffende nadeelcompensatie pelsdierhouderijen

Uitspraken College van Beroep voor het bedrijfsleven in de beroepszaken betreffende nadeelcompensatie pelsdierhouderijen

Aan de orde is het **tweeminutendebat Uitspraken College van Beroep voor het bedrijfsleven in de beroepszaken betreffende nadeelcompensatie pelsdierhouderijen - uitvoering uitspraken en financiële gevolgen (35633, nr. 25)**.

De **voorzitter**:

Ik heropen de vergadering. Aan de orde is het tweeminutendebat Uitspraken College van Beroep voor het bedrijfsleven in de beroepszaken betreffende nadeelcompensatie pelsdierhouderijen - uitvoering uitspraken en financiële gevolgen. Er hebben zich twee leden aangemeld, maar de heer Koorevaar wil, geloof ik, het verzoek doen of hij mee mag doen. Gaat uw gang.

De heer **Koorevaar** (CDA):

Bij dezen het verzoek of ik mee mag doen.

De **voorzitter**:

Is daar bezwaar tegen? Nee. Dan mag u meedoen.

Ondertussen heet ik ook nog even de staatssecretaris van LVVN van harte welkom. Ik geef mevrouw Van der Plas, die al klaarstaat, het woord namens de BBB-fractie.

Mevrouw **Van der Plas** (BBB):

Voorzitter. In 2020 werden de pelsdierhouders gedwongen om allemaal hun bedrijven te beëindigen. Gedwongen. Familiebedrijven waren generaties lang opgebouwd. Het ging om ondernemers die niets verkeerd hadden gedaan, maar die van de een op de andere dag hun toekomst in rook zagen opgaan. Ze kregen een compensatie opgelegd, met kortingen die inmiddels door de rechter onterecht zijn verklaard. Zij kregen dus onterecht te weinig geld. Nu worden alleen de ondernemers gecompenseerd die tegen de overheid zijn gaan procederen, alsof het normaal is dat je eerst moet vechten tegen de Staat en de machtige advocaten om te krijgen waar je recht op hebt. De staatssecretaris heeft hierover recent gezegd dat hij niet wil dat dit als voorbeeld genomen gaat worden. Ik ben daar echt verbijsterd over. Mensen moeten een rechtszaak aanspannen om te krijgen waar ze recht op hebben, iets wat de overheid nagelaten heeft ze te geven. Daar ligt gewoon een rechterlijke uitspraak. Ik vind het zó'n groot onrecht.

Voorzitter. Ik heb daarom ook een motie. Ik hoop dat de Kamer goed nadenkt over hoe ondernemers en burgers in Nederland gemangeld worden door de overheid en dat de Kamer hier uiteindelijk zegt — dat is bij het laatste amendement gebeurd — "wij gaan dit niet steunen". Het is echt gewoon een groot schandaal.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat het College van Beroep voor het bedrijfsleven heeft geoordeeld dat toegepaste kortingen in het kader van de nadeelcompensatie voor pelsdierhouders onterecht waren;

overwegende dat van ondernemers die door een wettelijk besluit gedwongen werden hun bedrijf te beëindigen, niet verlangd mag worden dat zij tegen de overheid moeten vechten om rechtvaardig te worden behandeld;

overwegende dat de overheid betrouwbaar en rechtvaardig hoort te handelen en gemaakte fouten richting burgers volledig behoort te herstellen;

verzoekt de regering om alle uitgekochte pelsdierhouders, ook degenen die geen juridische procedures hebben gevoerd, alsnog rechtvaardig te compenseren voor de eerder door de overheid onterecht toegepaste kortingen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:

Deze motie is voorgesteld door het lid Van der Plas.

Zij krijgt nr. 26 (35633).

Hartelijk dank.

Mevrouw **Van der Plas** (BBB):

Alstublieft.

De **voorzitter**:

Dan gaan we nu luisteren naar mevrouw Den Hollander. Nee, die heeft geen behoefte aan haar spreektijd; die luistert gewoon. Dan geef ik wél het woord aan de heer Koorevaar, die het woord zal voeren namens de CDA-fractie. Gaat uw gang.

De heer **Koorevaar** (CDA):

Dank u wel, voorzitter. Allereerst dank dat ik deel mag nemen aan dit debat.

Dit onderwerp schreeuwt erom dat wij er een aantal vragen over stellen. Het College van Beroep voor het bedrijfsleven heeft geconstateerd dat de schadevergoeding die door het ministerie is uitgekeerd aan 150 pelsdierhouderijen juridisch houdbaar was, maar dat de korting op de vergoedingen vanwege het maatschappelijk risico en de aftrek van €38 per fokteef onjuist zijn vastgesteld. Voor ondernemers die in hoger beroep zijn gegaan, is er een mogelijkheid tot extra compensatie. Dit geldt tot op heden nog niet voor ondernemers die hetzelfde hebben meegemaakt, maar niet in hoger beroep zijn gegaan. Dat is in mijn ogen niet eerlijk en dat moeten we in mijn ogen zo veel mogelijk voorkomen.

Ik heb daarom drie vragen. Heeft de staatssecretaris zicht op het aantal pelsdierhouders die geen bezwaar of beroep hebben aangetekend en wat zijn de kosten als die pelsdierhouders ook gecompenseerd worden, zoals de groep die wel in hoger beroep ging? Mijn tweede vraag: kan de staatssecretaris een inschatting maken van de juridische kosten die ermee gemoeid zijn als alle ondernemers zonder extra compensatie een procedure starten? De derde vraag: is de staatssecretaris met mij van mening dat de overheid er alles aan moet doen om ondernemers binnen eenzelfde sector gelijk te behandelen en zo onnodige maatschappelijke kosten te voorkomen?

Tot zover.

De voorzitter:

Hartelijk dank. Dat was de termijn van de Kamer. O, u krijgt nog een interruptie van mevrouw Van der Plas; blijf nog even staan.

Mevrouw Van der Plas (BBB):

Ik ben blij dat heer Koorevaar hier staat en dat mevrouw Den Hollander, hoewel ze geen vragen heeft gesteld, wel aanwezig is bij dit debat. Dit is namelijk groot onrecht. Ik hoorde de heer Koorevaar praten over wat het gaat kosten voor de ondernemers en voor de regering om een procedure te starten, maar het gaat hier gewoon over onrecht. De overheid heeft hier een fout gemaakt. Ik kan gewoon niet begrijpen dat een overheid die een fout maakt, nu zegt: ja, maar als we dit ook gaan doen, scheppen we wel een precedent. Het mag toch niet zo zijn dat ondernemers, burgers die gewoon recht hebben op een vergoeding — een rechter heeft daar een uitspraak over gedaan — tegen de Staat moeten procederen om te krijgen waarvan al is uitgesproken dat ze er recht op hebben? Het is prima dat we weten wat de kosten zijn, maar dat mag nooit een overweging zijn om te zeggen: dan gaan we het maar niet doen, want het gaat een beetje te veel kosten. Deze mensen zijn gedwongen om met hun bedrijf te stoppen. Ze hebben dat gedaan, maar ze hebben niet de vergoeding gekregen die ze moesten krijgen.

De voorzitter:

En uw vraag?

Mevrouw Van der Plas (BBB):

Vindt de heer Koorevaar ... Ja, sorry, het zit mij zo hoog!

De voorzitter:

Dat is duidelijk.

Mevrouw Van der Plas (BBB):

Vindt de heer Koorevaar ook dat wat het kost geen reden mag zijn? Het moet gewoon vergoed worden.

De heer Koorevaar (CDA):

Allereerst vind ik het heel prettig dat mevrouw Van der Plas aangeeft dat zij het op prijs stelt dat er meer Kamerleden naar dit korte debat zijn gekomen. Dat ten eerste. Ten tweede heeft mevrouw Van der Plas, misschien niet in die

mate waarin zij dat zelf heeft gezegd, van mij ook gehoord dat ik het niet eerlijk vond. Daarom vind ik ook dat dit zo veel als mogelijk moet worden voorkomen. Ik stel daarom aan de staatssecretaris een aantal verduidelijkende vragen, omdat ik hoop te begrijpen hoe het kabinet hierin zit. Ik vind het dus oneerlijk en ik hoop dat er een oplossing gaat komen, omdat ik het oneerlijk vind.

Mevrouw Van der Plas (BBB):

Dat is goed om te horen, maar ik heb toch een klein beetje het vermoeden dat mensen denken "Pelsdierhouders? Die nertsen in zo'n hok, dat is toch allemaal zielig en zo?" en dat dit een overweging is dat dit niet hoeft. Maar dit zijn ook burgers van Nederland. Dit zijn ook ondernemers van Nederland. Zij zijn ook het slachtoffer geworden van een fout van de overheid en moeten nu gewoon krijgen waar zij recht op hebben. Ik hoop echt dat het CDA dit goed in de overwegingen gaat meenemen bij het beoordelen van de motie die ik zojuist heb ingediend.

De heer Koorevaar (CDA):

Ik zal zeker de beantwoording van het kabinet meewegen. Ik heb de overweging van mevrouw Van der Plas gehoord. Ik sluit aan bij het eerste dat ik zei: mevrouw Van der Plas heeft gezien dat ik hier sta, zij staat hier en mevrouw Den Hollander is hier in de zaal, dus dat onderstreept dat we graag antwoorden willen hebben. Die zullen we meewegen in ons uiteindelijke oordeel.

De voorzitter:

Dank u wel. We schorsen vijf minuten. Dan krijgen we antwoorden op de vragen en een appreciatie op de ingediende motie. We zijn even geschorst.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

De voorzitter:

Ik heropen de vergadering. Aan de orde is de voortzetting van het tweeminutendebat over de uitspraken van het College van Beroep voor het bedrijfsleven in de beroepszaken betreffende nadeelcompensatie voor pelsdierhouderijen. We zijn toe aan de termijn van de zijde van de regering. Ik geef het woord aan de staatssecretaris.

Staatssecretaris Erkens:

Voor ik naar de motie en de beantwoording ga, wil ik wel een paar feiten op een rijtje zetten in dit debat. De Wet verbod pelsdierhouderij is in januari 2013 in werking getreden en daarin werd toen aangegeven dat de sector binnen elf jaar zou sluiten in Nederland. Daar is dus elf jaar de tijd voor gegeven; dat is de overgangstermijn. Toentertijd is besloten geen nadeelcompensatie te geven. Er zijn drie dingen opgezet: een sloop- en ombouwregeling ter waarde van 28,8 miljoen, een sociaaleconomisch plan voor de overgangsfase van 4,5 miljoen en de compensatie pensioenschade van 0,4 miljoen. Tijdens covid zagen we dat er mogelijk besmettingen konden plaatsvinden op de nertsenhouders. Het verbod dat al in werking was getreden — men wist dat het eraan kwam — is toen drie jaar naar voren gehaald. Voor die drie jaar is nadeelcompensatie gegeven ter waarde van circa 85% van de maximumomzet op basis van het vergunde aantal dieren en de productiecapaciteit

in die jaren. Dat is vergoed. Er is circa 150 miljoen euro voor uitgetrokken voor ongeveer 150 ondernemers, dus gemiddeld 1 miljoen per ondernemer, voor sommigen meer, voor sommigen minder. De Staat en het kabinet waren van mening dat het een rechtvaardige compensatie was.

Dan komt de mogelijkheid voor ondernemers om bezwaar aan te tekenen. Alle 150 ondernemers hebben in de contacten die er waren ook te horen gekregen dat de mogelijkheid bestond om bezwaar te maken als ze het er niet mee eens waren. Een deel heeft daarvoor gekozen, een groter deel heeft daar niet voor gekozen. Ik wil daarbij aangeven dat de groep die het niet heeft gedaan, het toentertijd dus geen onrechtmatige vergoeding vond. Daarop is de uitspraak gebaseerd. Er zijn appellanten geweest, mensen die in bezwaar zijn getreden, die gelijk hebben gekregen. Die uitspraak volgen we. Dat betekent echter niet dat wij de oorspronkelijke compensatie daarmee onrechtvaardig vinden.

Voorzitter. Dan ga ik naar de vragen van het CDA.

Mevrouw Van der Plas (BBB):

Ik vind dit echt schandalig; het spijt me zeer. Er wordt hier vergoelijkend gezegd: ja, maar in 2013 was al afgesproken dat ze zouden stoppen, in 2020 in de covidperiode is dat versneld en er is 150 miljoen uitgekeerd, waarbij wordt benadrukt dat het 1 miljoen per ondernemer is ...

Staatssecretaris Erkens:

Gemiddeld, soms meer, soms minder.

De voorzitter:

Nee, nee, mevrouw Van der Plas heeft het woord.

Mevrouw Van der Plas (BBB):

Soms meer, soms minder, maar eigenlijk wordt gezegd: dat is best wel veel geld. Ondertussen zitten de ondernemers nog met sloopkosten, ze moeten nog afdragen aan de Belastingdienst, dus alles gaat daar nog van af. Maar wat ik het ergste vind, is dat de staatssecretaris hier zegt: een deel van de ondernemers heeft er niet voor gekozen, dus zij vonden de vergoeding die ze kregen waarschijnlijk best wel goed. Nee, dat vonden ze niet. Er zijn heel veel ondernemers in Nederland, ook kleinere ondernemers en gezinnen, die geen procedures kunnen volgen en eieren voor hun geld kiezen. Zij gaan niet tegen de machtige landsadvocaat procederen. Ze hebben er misschien niet eens de middelen voor om dat te doen. Het is een heel kostbaar en langdurig traject om tegen de machtige overheid te moeten procederen.

De voorzitter:

En uw vraag?

Mevrouw Van der Plas (BBB):

Ik wil weten wat de staatssecretaris vindt van wat ik zeg. Ik wil opmerken dat de staatssecretaris het van tafel veegt door te zeggen: kennelijk vonden ze de vergoeding wel goed. Dan weet deze staatssecretaris niet hoe in het land

wordt gedacht over het procederen tegen de overheid. Mensen denken heel vaak: ik ga dat nooit winnen.

Staatssecretaris Erkens:

Hier wordt een beeld geschetst en worden er vergelijkingen gemaakt, ook met het debat over de begroting, die gewoon niet volledig correct zijn. Ik vind het van belang om hier ook de feiten in te brengen. De feiten zijn dat er inderdaad een wettelijk verbod op pelsdierhouderij aankwam, met ingang van 2024 na elf jaar overgangstermijn. Daarvoor was geen nadeelcompensatie voorzien. Dat is drie jaar naar voren gehaald en daarvoor is dus 150 miljoen extra uitgetrokken. Toen hebben alle pelsdierhouders het aanbod gekregen "je mag bezwaar maken". Een deel heeft daarvoor gekozen en een deel niet. Zo werkt het ook in de rechtsstaat. Als je bezwaar maakt, kun je gelijk krijgen. Dat neemt niet weg dat ik nog steeds vind dat wij hier een nette compensatie gegeven hebben. We hebben ook nog een sloop- en ombouwregeling. U gaf net aan dat daar ook kosten voor gemaakt worden, bijna 30 miljoen euro. Hierover is door de overheid gedurende een uitvoerig traject in 2021 met de sector gesproken. Dan kun je je recht halen en volgen wij die uitspraak, maar we zijn nog steeds van mening dat dit een nette compensatie was. Dat zijn grote bedragen.

Mevrouw Van der Plas (BBB):

Dit is de reden waarom mensen in Nederland geen vertrouwen meer hebben in de overheid, want zo wordt het afgedaan, terwijl het hier gaat om een relatief kleine groep die er nog recht op zou moeten hebben. We hebben het hier altijd over "de menselijke maat" en over "maatwerk toepassen". Deze mensen hebben gewoon recht op die compensatie, omdat een rechter heeft vastgesteld dat de overheid fout is geweest met de vergoedingen. Nu wordt eigenlijk tegen deze mensen gezegd "ja sorry hoor, dan had je maar moeten procederen", "ja sorry hoor, het is eigen schuld, dikke bult, dan moet u dat nu nog maar gaan doen". Ik vind dat gewoon echt niet kunnen, met de menselijke maat. Dit is waarom Nederland geen vertrouwen meer heeft in de overheid.

Staatssecretaris Erkens:

Nee, voorzitter, ik heb niet gezegd: dan moeten mensen maar bezwaar gaan maken of naar de rechter stappen. Wat ik gezegd heb, is dat er een compensatie is afgesproken toentertijd waartegen bezwaar gemaakt kan worden, een compensatie die in gesprek met de sector is opgesteld, inderdaad boven op de regelingen die al getroffen waren. Het kabinet is van mening dat dit toentertijd een nette compensatie was.

De voorzitter:

De staatssecretaris vervolgt zijn betoog.

Staatssecretaris Erkens:

Voorzitter. Drie vragen van het CDA. Heeft de staatssecretaris zicht op het aantal pelsdierhouders die geen bezwaar of beroep hebben aangetekend? Dat zijn 92 casussen. Als zij ook een soortgelijke compensatie zouden aanvragen, zou daar circa 25 miljoen euro extra mee gemoeid zijn. Dat is op basis van de zogeheten NMR-korting; dat is het normaal maatschappelijk risico. Dat doen wij altijd bij nadeelcom-

pensatie. Daarbij ga je uit van een korting van circa 15% en de uitspraak van het CPB was dat die bij de appellanten op 0% is gezet.

Voorzitter. De tweede vraag was of er een inschatting gemaakt kan worden van de kosten als er inderdaad juridische procedures komen. Dat gaat om proceskosten en die inschatting kunnen wij niet maken, want die hangt af van het aantal zaken.

De derde vraag van het CDA was of we van mening zijn dat de overheid er alles aan moet doen om ondernemers binnen eenzelfde sector gelijk te behandelen en zo onnodige maatschappelijke kosten te voorkomen. Het vertrekpunt is nog steeds dat in de beleidsregel een nette compensatie is afgesproken, dat er ook flankerend beleid is gekomen, ook in samenspraak met de sector, en dat het daarna iedereen vrijstaat om daar bezwaar tegen te maken. Een groep heeft daar wel voor gekozen en een andere groep niet. In het kader van de rechtsstaat zou "ongelijke behandeling" in dezen betekenen dat je appellanten onderling anders gaat behandelen en dat je niet-appellanten onderling anders gaat behandelen, en dat hebben we niet gedaan.

Voorzitter. De motie van mevrouw Van der Plas wil ik ont-raden, ook verwijzend naar het interruptiedebat en conform het begrotingsdebat waarin wij het hierover gehad hebben.

Mevrouw **Van der Plas** (BBB):

De staatssecretaris heeft het over 92 "casussen". Dat zijn 92 gezinnen die een bedrijf hadden, een bedrijf dat generaties lang in de familie zat en dat van hen afgepakt is, sneller dan het eigenlijk zou moeten. Ze zaten nog in een proces dat ze iets anders konden gaan doen. En hier wordt gezegd "dat zijn 92 casussen" — dit is precies wat ik bedoel: het zijn geen casussen, dit gaat over mensen! Het gaat over families die generaties lang hun bedrijf daar hebben gehad. Ik zou aan de staatssecretaris willen vragen om in het vervolg niet meer over "casussen" te spreken maar over mensen.

Staatssecretaris **Erkens**:

Nee, voorzitter, want als het om een juridische procedure gaat, dan heet het "een casus", maar het gaat in dezen uiteraard om gezinnen, om ondernemers. Daar geef ik mevrouw Van der Plas gelijk in. Maar dit is de terminologie die wij gebruiken in dit soort processen.

De **voorzitter**:

Dank. Dat was het debat.

De beraadslaging wordt gesloten.

De **voorzitter**:

We gaan dinsdag 14 april aanstaande stemmen over de ingediende motie. Ik schors een ogenblikje om een wisseling van bewindspersoon te realiseren en een ander tweeminutendebat te gaan voeren.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.